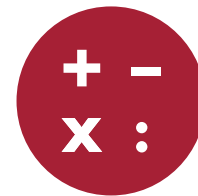

WISKUNDIGE TERMEN

МАТЕМАТИЧЕСКИ ТЕРМИНИ

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
 HET SYMBOOL	символ	een teken dat je gebruikt in de wiskunde letters A B C, cijfers 4 5 6 en + x : - zijn tekens
 HET REKENTAALWOORD	математически думи	een gemakkelijk woord voor termen in de wiskunde
 REKENEN	броене	met getallen werken, oefeningen maken met getallen en cijfers
 BEREKENEN	пресмятане, изчисляване	een rekenoefening oplossen met rekenen
 UITREKENEN	пресмятане	door rekenen te weten komen, zoals berekenen
 HOOFDREKENEN	психично аритметика	rekenen uit het hoofd
 HANDIG REKENEN	пресмятане с някаков трик	met een trucje of een strategie tot een oplossing komen, bijvoorbeeld schrap de nul
 CIJFEREN	да правиш изчисления	onder elkaar uitrekenen met een visuele voorstelling, niet uit het hoofd
 DE ZAKREKENMACHINE	джобен калкулатор	apparaat waarmee je rekenoefeningen kan maken
 VERGELIJKEN	да сравниш	dingen naast elkaar zetten en goed kijken of iets hetzelfde is of niet
 OMZETTEN	да превърнеш	anders zetten, veranderen of verwisselen
 INVULLEN	да запълниш	opschrijven
 OPZOEKEN	да претърсиш	iets proberen te vinden in een boek of op het internet
 BENADEREN	да доближиш	raden hoeveel het ongeveer is, schatten
 TOEPASSEN	да поставиш	iets gebruiken
 INTERPRETEREN	да интерпретираш, обясняниш	nadenken hoe je iets kan uitleggen, een verklaring geven
 DEFINIËREN	да дефинiраш, определяш	nauwkeurig vertellen wat je willen zeggen
 DE DEFINITIE	определение	nauwkeurige uitleg van een woord of term
 NAUWKEURIG	точен	je past goed op dat je geen fouten maakt
 DE FORMULE	формула	bestaat uit letters of cijfers en gebruiken we om iets te berekenen
 HET RESULTAAT	резултат	oplossing, antwoord, uitslag
 HET VRAAGSTUK	математически въпрос, задача	een wiskundig verhaal waarvoor je een oplossing zoekt
 HET REKENPROBLEEM	математически въпрос	is een vraagstuk, oplossen van een wiskundig verhaal
 DE TABEL	маса	een lijst met cijfers netjes onder elkaar in vakjes
 TEKENEN	рисуване	nauwkeurig voorstellen met potlood of pen
 SCHETSEN	скициране	een tekening maken met een potlood of met krijt, niet nauwkeurig tekenen
 HET OMGEKEERDE	обратно	als je de getallen van een breuk omdraait, andersom
 HET TEGENOVERGESTELDE	противоречащ, обратно	positief wordt negatief, en negatief wordt positief
DE VERZAMELING	множество, група, колекция	groep van dingen die je samen brengt en die 1 geheel vormen

GETALLEN

ЦИФРИ, ЧИСЛА

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
HET CIJFER	цифра, число	symbool waarmee je een getal schrijft, we hebben 10 cijfers 0 -> 9
HET GETAL	цифра, число	nummer dat bestaat uit 1 of méér cijfers
DE GETALLENLIJN	числова линия	lange streep met daarop getallen, links van 0 negatief en rechts van 0 positief
DE GETALLENAS	числова линия	is een getallenlijn, een lange streep met daarop getallen, links van 0 negatief en rechts van 0 positief
DE WAARDE	цинност	de plaats van een cijfer in een getal bepaalt de waarde van dat cijfer
SCHATTEN	оценявам	uitrekenen hoeveel iets ongeveer is
AFRONDEN	закръгляване	een mooi, rond getal ervan maken
OPTELLEN	прибавяне, събиране	getallen bij elkaar tellen, je mag ook zeggen bijtellen, toevoegen, bij elkaar doen
VERMEERDEREN	прибавяне, увеличаване	groter maken door optellen, bijdoen, meer
MEER	още, повече	groter in aantal
PLUS / ERBIJ / EN	плюс	een getal groter maken met een ander getal, je mag ook zeggen erbij, en
DE SOM	цял, общ	wat je krijgt als je getallen bij elkaar hebt opgeteld, resultaat van een optelling
SAMEN MET	заедно с	bij elkaar, plus
AFTREKKEN	изваждане	je maakt een getal kleiner door een getal van een ander af te halen, je mag ook zeggen verminderen, wegnemen, wegdoen
VERWIJDEREN / WEGDOEN	изтривам	wegnemen, weghalen, min
VERMINDEREN	намалявам, понижавам, съкращавам	kleiner maken door aftrekken, wegdoen, min
MINDER	по малко	kleiner in aantal
MIN / ERAF	минус	een getal kleiner maken met een ander getal, je mag ook zeggen eraf
HET VERSCHIL	разлика	hoeveel heb je als je getallen van elkaar aftrekt, het resultaat van een aftrekking
VERDUBBELEN / HET DUBBELE	двойно	het getal + hetzelfde getal, 2 X het getal nemen
VERMENIGVULDIGEN	умножение	een getal een aantal keer een ander getal nemen
HET PRODUCT	елемент, произведение	oplossing van 2 getallen die je met elkaar hebt vermenigvuldigd, resultaat van een vermenigvuldiging
HET VEELVOUD	кратно число	als je een getal met een ander getal vermenigvuldigt
DE KEER	път	maal
DE MAALTAFEL	таблицата за умножение	lijstje van vermenigvuldigingen, van klein naar groot
DELEN	разделяне	een getal splitsen in 2 of meer gelijke delen, je mag ook zeggen delen door
VERDELEN	разделяне, деление	in gelijke stukjes splitsen
DE DELER	делител	getal dat je gebruikt om te delen, het getal dat zegt in hoeveel delen je iets splitst
HET DEELTAL	дивидент	getal dat je gaat verdelen

GETALLEN

ЦИФРИ, ЧИСЛА

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
 HALVEREN / DE HELFT	разделям наполовина	iets in 2 helften of stukken delen, je deelt door 2
 SPLITSEN IN GROEPJES	разделям на групи	je maakt kleine groepjes, je verdeelt in gelijke groepjes
 DE STAARTDELING	деление	visuele voorstelling van een deling
 HET QUOTIËNT	частно	wat je krijgt als je een getal hebt gedeeld door een ander getal, resultaat van een deling
 HET POSITIESCHEMA	диаграма	visuele voorstelling van een getal met Eenheden, Tientallen, Honderdtallen,... de waarde van een cijfer binnen een getal kan je lezen met het positie-schema
 LENEN	вземам назаем	een Tiental halen bij het cijfer met een hogere waarde, bijvoorbeeld bij een aftrekking
 HET KOMMAGETAL	десетичен номер	getal met een komma erin
 HET DECIMAAL GETAL	десетичен номер	is een kommagetal
 HET GETALDICTEE	диктовка на числа	getallen juist leren schrijven
 RANGSCHIKKEN	нареди в редица	in volgorde plaatsen, bijvoorbeeld van klein naar groot
 KLEINER DAN	по малко от, под	minder (in aantal) dan, <
 MINDER DAN	по малко от	kleiner dan
 GROTER DAN	по голям от	meer (in aantal) dan, >
 MEER DAN	повече, над	groter dan
 IS GELIJK AAN	равни	is hetzelfde als, =
 DE MEDIAAN	медиана	het middelste getal van een rij getallen, gerangschikt naar grootte
 HET GEMIDDELDE	средно число, обща сума	als je alle getallen optelt en deelt door het aantal getallen
 HET KLEINSTE GEMENE VEEL-VOUD	най малко общо кратно	kleinste getal dat je kan delen door die 2 getallen
 DE GROOTSTE GEMENE DELER (GGD)	най голям общ делител	je zoekt de delers van 2 getallen en je kijkt welke deler de grootste is
 EVEN	четен	je kan het getal delen door 2
 ONEVEN	нечетен	je kan het getal niet delen door 2
 POSITIEF	положителен	alle getallen groter dan 0
 NEGATIEF	отрицателен	alle getallen met een minteken, ze zijn kleiner dan 0
 NEUTRAAL	неутраален	niet negatief maar ook niet positief

BREUKEN ДРОБИ

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
$\frac{1}{8}$ DE BREUK	дроб	een gebroken getal bijvoorbeeld $\frac{3}{4}$, is het resultaat dat je krijgt als je een geheel getal deelt door een ander geheel getal
$\frac{3}{8}$ DE TELLER	числител	getal boven de breukstreep
$\frac{3}{8}$ DE NOEMER	знаменател	getal onder de breukstreep dat zegt in hoeveel delen een geheel is verdeeld, uit hoeveel gelijke stukjes één ding bestaat
$\frac{3}{8}$ DE BREUKSTREEP	дробна черта	horizontale lijntje tussen twee getallen, tussen de teller en de noemer
$\frac{1}{x}$ DE STAMBREUK	аликвотна дроб	een breuk waarbij de teller altijd 1 is
$\frac{1}{4} \frac{3}{4}$ GELIJKNAMIG	дроби с равни знаменатели	de noemer (wat onder de breukstreep staat) van 2 breuken is hetzelfde getal
$\frac{2}{8} \frac{3}{4}$ ONGELIJKNAMIG	дроби с различни знаменатели	de noemer van 2 breuken is niet hetzelfde getal
$\frac{2}{4} \rightarrow \frac{1}{2}$ VEREENVOUDIGEN	улеснявам	je deelt de teller en de noemer door hetzelfde getal, je maakt een breuk eenvoudiger/gemakkelijker
 HALVEREN	разделям на половина	in 2 gelijke delen doen, de 2 delen zijn even groot
 DE HELFT	половина	1 van de 2 gelijke delen
$\times 2$ VERDUBBELEN	удвоявам	2 keer zo groot maken, het getal + hetzelfde getal
$\times 2$ HET DUBBEL	двойно	2 keer zo groot

PROCENTEN СЪОТНОШЕНИЯ И ПРОЦЕНТИ

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
 VERKLEINEN	намаление	kleiner maken door getallen te delen
 VERGROTEN	увеличение	groter maken door getallen te vermenigvuldigen
 DE VERHOUDING	пропорция, отношение	de relatie die 2 dingen met elkaar hebben
 DE VERHOUDINGSTABEL	табла която показва връската между много	bij verhoudingen vergelijk je 2 dingen met elkaar en die 2 dingen kan je in een visuele tabel schrijven
 DE SCHAAL	скала	het getal waarmee je zegt hoeveel keer je iets groot maakt of klein maakt
 DE LIJNSCHAAL	линеен мащаб	een lijn met streepjes of met getallen waarmee je zegt hoe groot, hoe lang of hoe hoog iets is
 HET PROCENT/PERCENT	процент	verhouding tussen getallen, zo veel op 100, het honderdste deel
 HET PERCENTAGE	процент, количество	getal waarmee je zegt hoeveel procent je hebt, hoeveel per honderd
 DE PROCENTENSTROOK	процентен пункт	een balkje met procenten en toont de verhouding tussen het deel en het geheel

METEN MERKI

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
 METEN	измерване	kijken hoe groot, lang, breed of hoog iets is
 DE MAAT	мярка	hoe groot of klein iets is, uitgedrukt in een getal of letter zoals m van meter, gr van gram en L van liter
 DE LENGTEMAAT	мярка за дължина	maat om te kijken hoe hoog of hoe lang iets is, bijvoorbeeld 1 meter
 DE INHOUDSMAAT	мярка за капацитет	maat om de inhoud te kennen, bijvoorbeeld 1 liter
 DE MAATBEKER	меритална чаша	een beker met cijfers erop, zo kan je tellen hoeveel er in de beker is bijvoorbeeld in liter of gram
 HET GEWICHT	тегло	hoeveel kilogram iemand of iets weegt
 DE WEEGSCHAAL	кантар	toestel of apparaat om mensen en dingen te wegen
 WEGEN	претеглям	kijken met een weegschaal hoe zwaar iemand of iets is
 MM / CM / DM / M / DAM / HM / KM	mm / cm / dm / m / dam / hm / km	millimeter = 0,001 m centimeter = 0,01 m decimeter = 0,1 m meter = 1 decameter = 10 m, 1 hectometer = 100 m, 1 kilometer = 1000 m
 ML / CL / DL / L / DAL / HL	mL / cL / dL / L / daL / hL	milliliter = 0,001 l, 1 centiliter = 0,01 l, 1 deciliter = 0,1 liter = 1 decaliter = 10 l, 1 hectoliter = 100 l
 GR / KG / TON	гр / кг / тон	gram = 0,001 kg, kilogram = 1, 1 ton = 1000 kilogram
 HET BEDRAG	сума	hoeveel geld je moet betalen, bijvoorbeeld met munten of briefjes
 DE MUNT	монета	stukje metaal met een foto, met muntjes kan je betalen
 HET BRIEFJESGELD	банкнота	stukje papier met een foto, je kan met briefjesgeld betalen
 HET BIJJET	банкнота	is briefjesgeld, stukje papier met een foto
 HET WISSELGELD	ресто	het geld dat je terugkrijgt in de winkel als je iets koopt
 GEPAST BETALEN	плащане на точната сума без ресто	je betaalt met de juiste muntjes en het juiste briefjesgeld, je krijgt geen wisselgeld
 TERUGGEVEN	ресто	geven aan de persoon van wie het is
 DE TIJD	време, час	hoelang iets duurt, bijvoorbeeld alle seconden, minuten, uren, dagen... samen
 DE EEUW	век	100 jaar
 HET DECENNIUM	десетилетие	10 jaar
 HET JAAR	година	365 dagen, 52 weken, 12 maanden
 HET SCHRIKKELJAAR	високосна година	366 dagen, de maand februari heeft 29 dagen en geen 28
 HET SEMESTER	семестър	6 maanden, je mag ook zeggen een half jaar
 HET TRIMESTER	триместър	3 maanden
 HET KWARTAAL	1 четвърт	laatste 3 maanden van het jaar, je mag ook zeggen het vierde deel van het jaar
 HET SEIZOEN	сезон	de lente, de zomer, de herfst en de winter zijn seizoenen
 DE MAAND	месец	ongeveer 30 dagen, een jaar bestaat uit 12 maanden
DE WEEK	седмица	periode van 7 dagen

METEN MERKI

TERM	BULGAARS	NEDERLANDS
 DE DAG	ден	periode van 24 uur
 HET ETMAAL	ден	is een dag, periode van 24 uur
 HET UUR	час	60 minuten
 HET HALF UUR	половин час	30 minuten
 DE MINUUT	минута	60 seconden
 DE SECONDE	секунда	1 zestigste deel van een minuut
 KWART OVER/NA	и петнайсет	kwartier later dan
 KWART VOOR	без петнайсет	kwartier eerder of vroeger dan
 ANALOOG	аналогичен	een horloge of een klok met wijzers
 DIGITAAL	дигитален	een horloge of een klok met cijfers, niet met wijzers
 HET DAGVERLOOP	програма за деня	hoe de dag eruit ziet in uren en met activiteiten
 DE DAGINDELING	дневен спийк	structuur van een dag, hoe de dag is verdeeld
 DE OCHTEND / 'S MORGENS	сутрин	eerste stuk van de dag
 DE VOORMIDDAG	предиобед	tijd van 9 uur tot 12 uur
 DE MIDDAG	по обед, в 12 часа	het midden van de dag, om 12 uur
 DE NAMIDDAG	следобед	tijd van 12 uur tot 18 uur
 DE AVOND	вечер	deel van de dag tussen 18 uur en 24 uur
 DE NACHT	нощ	tegenovergestelde van dag, van 24 uur tot 6 uur
 DE SNELHEID	бързина, скорост	hoe snel of hoe traag iemand beweegt
 OVER	минал	verder dan, voorbij
 VOOR / NA	без/и	eerder of vroeger dan / later dan